

Omroep Zender Museum

Opgericht augustus 2005

NIEUWSBRIEF nr. 27 november 2014

Vrienden van het Omroep Zender Museum, hier ligt het zeventienvintigste nummer onze Nieuwsbrief voor u. In deze Nieuwsbrief het verslag van activiteiten in de afgelopen maanden. Door allerlei activiteiten heeft u wat langer op de nieuwsbrief moeten wachten dan gewoonlijk.

Opruiming

De vrijwilligers van het Omroep Zender Museum zijn afgelopen maanden voornamelijk aan het opruimen geweest. Door de vele schenkingen die we dit jaar mochten ontvangen was er werkelijk geen plekje meer leeg om wat dan ook neer te zetten. En bij het repareren van apparaten was zo ongeveer de meeste tijd nodig om onderdelen te zoeken die toch "ergens" moesten liggen. Hoogste tijd dus voor de grote zomeropruiming! Allereerst zijn alle onderdelen gesorteerd en logisch opgeborgen. Zo liggen nu dus alle weerstanden op waarde gesorteerd in plaats van alles door elkaar in een grote doos.

Dozen met onderdeeltjes worden gesorteerd

Apparatuur gaat wel eens defect, zeker als het (veel) ouder is dan 25 jaar. Om apparaten te kunnen repareren bewaren we niet alleen onderdelen maar als het kan ook een compleet extra apparaat van het zelfde type. Ook deze extra apparatuur is gesorteerd en opgeruimd. Door soort bij soort op te bergen bleek dat we van verschillende apparaten te veel in opslag hadden. Een

aantal apparaten zijn daarom afgevoerd. Bezoekers aan ons museum kunnen nu dan ook overtollig materiaal aanschaffen, waarvan de opbrengst weer ten goede komt van het OZM.

Na al dit maanden durend monnikenwerk is het nu veel eenvoudiger om materiaal te vinden of op te slaan. Maar we zijn nog niet klaar, er moet nog meer opgeruimd, getest en gerepareerd worden.

De bordjes zijn verhangen

Het OZM is niet heel erg groot, maar toch hebben bezoekers soms moeite zich in de bunker te oriënteren. Dit is nu wellicht verholpen door een aantal bordjes op te hangen. We hebben zoveel bordjes dat we er een heel groot bord mee kunnen vullen. En dat is dan precies wat

De bordjes zijn verhangen.

we gedaan hebben. Bij al deze bordjes valt op dat er wel heel veel verboden of verplicht is.

Inrichting ruimte meetapparatuur

Door de grote hoeveelheid meetapparatuur die in de loop van de tijd is verzameld was de meetapparatuurruimte rommelig geworden. Ook hier moest dus opgeruimd worden. Daarbij is de inrichting van de ruimte ook enigszins aangepast. Alle radio's en andere apparaten die niet in de categorie meetapparaten vallen zijn uit de ruimte gehaald.

De meetapparaten staan nu gesorteerd op tijdvak in de rekken en dubbele apparaten zijn verhuisd naar de opslag.

De meettafel, die ook in deze ruimte staat, wordt intensief gebruikt voor het testen en repareren van apparatuur. Deze meettafel is verplaatst en de omgeving is opnieuw ingericht waarmee er een betere werkomgeving is gemaakt.

*De
werktafel
in 2010*

*De
werktafel
staat nu
links*

Een aantal relatief nieuwe goedwerkende meetapparaten hebben boven de meettafel een vaste plek gekregen en zijn dus altijd bij de hand om te gebruiken. De tentoongestelde meetapparatuur is door de nieuwe opstelling ook beter zichtbaar.

Reparatie AM demonstratie

En op eens deed onze AM demonstratie het niet meer. Er werd niet meer uitgezonden. Onderzoek gaf aan dat de synthesizer - die het oscillatorsignaal - levert de geest had gegeven. Dit gecompliceerde, ruim 30 jaar oude apparaat bleek niet meer te repareren. We hebben zelfs geen documentatie en adaptersnoeren die echt nodig zijn om met de reparatie te kunnen beginnen.

Niet meer te repareren

Maar ongeveer gelijk met het defect raken van de synthesizer kregen we oude apparaten uit het voormalige kortegolfzendstation in de Flevopolder. Daarbij zat een mooie, nog prima werkende Telefunken synthesizer. De oplossing voor onze AM demonstratie lag dus voor de hand, een mooie "nieuwe" synthesizer in het rek plaatsen!

Omdat de uitgangsspanning van het nieuwe apparaat hoger is dan van het oude en bovendien instelbaar, is de extra versterker die eerst nodig was nu komen te vervallen. In de loop van de tijd hebben de MG frequentie waarop we uitzenden gewijzigd van 1224 naar 1188 kHz. Daarom is op de foto van de oude synthesizer een andere frequentie af te lezen dan nu op de nieuwe.

De Telefunken synthesizer geeft de ingestelde frequentie aan met Nixie buizen.

Ontvangen donaties

Sinds de vorige Nieuwsbrief van juni is weer het nodige materiaal aan het OZM geschonken. Hier een greep uit wat ons museum binnenkwam.

- Verschillende boeken van Jan Blik en Herman Sanders.
- Veel apparaten en documentatie uit de opruiming van het MG zendstation in de Flevopolder.
- Enkele radio's van Branko de Ruijter.
- Radio's en oude radiolampen van Jan Maas.

In de vorige Nieuwsbrief stond in deze rubriek een foto met een flink aantal meetapparaten en een aantal radio's. Bij deze foto ontbrak het onderschrift: *Ontvangen van de familie van de Akker.*

Radio's en een aantal radiolampen uit de twintiger jaren

Boeken en meetapparaten

Alle gevers van dit materiaal nogmaals hartelijk dank.

Promotie

Als klein museum is het niet eenvoudig om naamsbekendheid te krijgen. Een belangrijk onderdeel van het "aan de weg timmeren" is onze website. Nog maar een klein deel van onze collectie is, via een zoekopdracht, te zien op de website. Een globaal overzicht was er nog niet. Maar nu heeft Saskia van Rooijen een leuke promotiefilm voor ons gemaakt. Bezoekers van de website kunnen nu in enkele minuten een indruk krijgen wat er in het OZM te zien is. Dat gaat heel gemakkelijk, één klik en de film start.

Wilt u ook even in het OZM rondkijken? Klik dan op de volgende link:

<http://www.omroepzendermuseum.nl/promotiefilm>

Als de link niet werkt kunt u bovenstaande regel in de adresbalk van uw web browser kopiëren.

U kunt natuurlijk ook ons museum bezoeken, aanmelding kan via onze website.

In de schijnwerper:

Veldwerk

Zenders voor midden- en kortegolf zijn grote installaties. Om nog maar niet te spreken over de antennes van meer dan 100 meter hoog. Maar het gaat uiteindelijk niet om de zenders, maar over de ontvangst. Is er wel voldoende ontvangst op de plaatsen waar volgens de berekeningen het allemaal in orde zou moeten zijn?

Indrukwekkende middengolf zender in Lopik 1966

Naast de vele technici die de zenders in optimale conditie hielden was er bij PTT in den Haag ook een kleine groep die controleerden of de ontvangst van radio en TV wel goed was. Van alle nieuwe zenders werd het bereik gecontroleerd. Ook klachten over onvoldoende ontvangst werden onderzocht.

Het bereik van zenders werd gecontroleerd door de veldsterkte te meten. Dit gebeurde inderdaad in het veld, om verstoringen door gebouwen en dergelijke te voorkomen. De standaard manier was om langs radialen te meten, vanaf de zender in een rechte lijn in een bepaalde richting. Lang deze lijn moet dan op vaste afstanden een meting worden gedaan. En door voldoende radialen (richtingen) te nemen ontstaat zo een goed beeld van de veldsterkte van de betreffende zender. Dat klinkt eenvoudiger dan het is.

Eerst werden de meetplaatsen met gebruik van stafkaarten bepaald. Er moet immers wel een met de auto bereikbare plek zijn. Daarbij moesten de lijnen van de radiaal zo goed mogelijk worden gevolgd en de te volgen route vastgesteld.

vervolg op pagina 4...

Nieuwsbrief Stichting Omroep Zender Museum

Redactie Rein Simonse

Foto's archief OZM en Rein Simonse

Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@omroepzendermuseum.nl

Website: www.omroepzendermuseum.nl

Disclaimer: zie website OZM

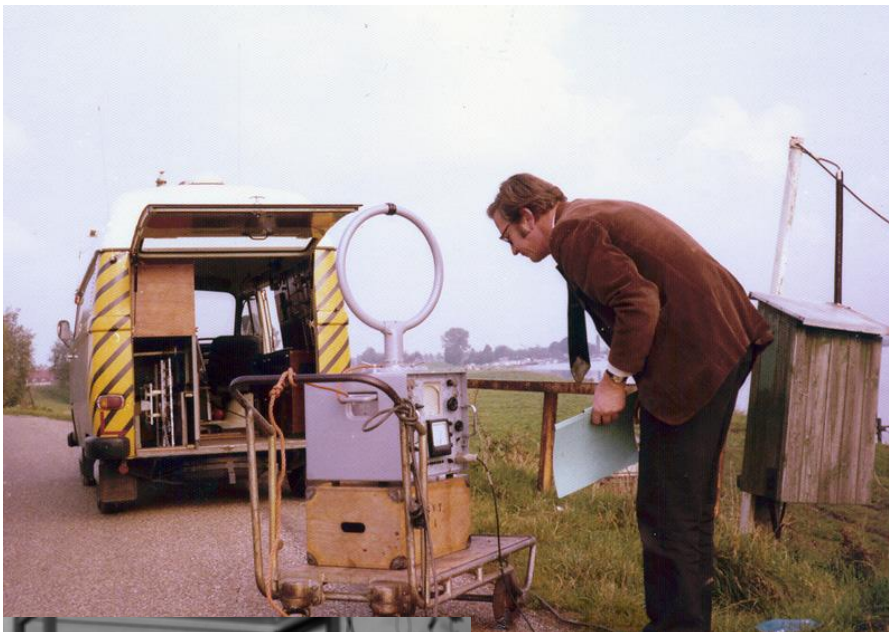

En daarna kon het echte veldwerk beginnen. Een speciaal ingerichte 'meetbus' trok het land in. Omdat de gebruikte meetapparatuur niet bepaald 'portable' was en ook niet op batterijen werkte moest het busje de apparatuur vervoeren en van stroom voorzien. Voor de stroomvoorziening was de auto uitgerust met een extra grote dynamo en een extra accu.

Bij het berekenen van het bereik van TV en FM werd er van uitgegaan dat de ontvangerantenne 10 meter hoog stond. Voor het meten van TV en FM ontvangst was de bus daarom van een uitschuifbare mast voorzien.

De meetbus van de afdeling Omroep en Televisie met TV antenne op het dak

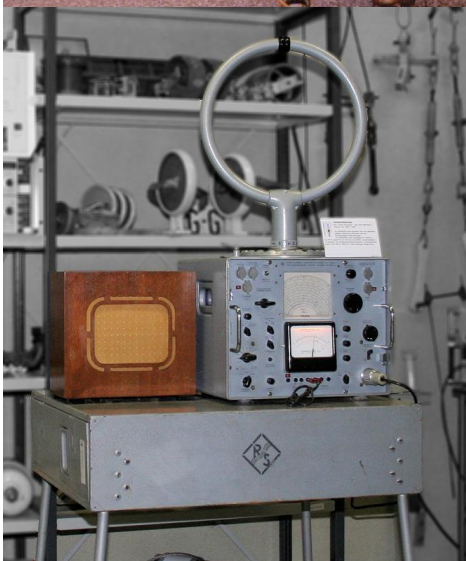
De ontvangersapparaten voor TV en FM waren achter in de bus opgesteld.

Om de ontvangsterkte van middengolf en kortegolfzenders te meten moest de ontvanger buiten de auto worden opgesteld. Dit was nodig omdat op de ontvanger een raamantenne werd geplaatst. En de antenne moet uiteraard niet worden opgesloten in de meetbus maar vrij worden opgesteld.

Het echte veldwerk, controle van de middengolfontvangst omstreeks 1970.

Al met al was het een tijdrovend werk om het ontvanggebied van een grote zender te bepalen.

De topklasse ontvanger voor midden en kortegolf was door twee mensen net te tillen. Deze veldsterktemeter van het fabricaat Rohde & Schwarz, type HFH, bestond naast de imposante ontvanger uit een set antennes. De kist waar de antennes in zijn opgeborgen kan ook dienst doen als tafel. In ons museum staat deze ontvanger, op de kist met antennes, werkend opgesteld.

De circa 50 jaar oude ontvanger opgesteld in het Omroep Zender Museum

Vanaf circa 1990 was het dankzij de beschikbaarheid van een nieuwe generatie apparatuur en het gebruik van een computer mogelijk om al rijdend met de auto de veldsterkte te controleren.